

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра **сучасної та бальної хореографії**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 20__ року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Хореографічний ансамбль

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 024 Хореографія

Освітня програма **Бальна хореографія**

Обов'язкова компонента

Мова викладання – українська

Харків, 2020

Силабус навчальної дисципліни «Хореографічний ансамбль» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньої програми Бальна хореографія – Х. ХДАК, 2020 – с

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри сучасної та бальної хореографії

Силабус затверджено
на засіданні кафедри сучасної та бальної хореографії
(протокол №1 від 26.08.2020 р.)

Силабус затверджено
на засіданні групи забезпечення спеціальності 024 Хореографія
(протокол №1 від 27.08.2020 р.)

Силабус склав:
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії,
– Денис Федорченко

Голова групи забезпечення

декан ФХМ, професор

Борис КОЛНОГУЗЕНКО

© Харківська державна академія культури, 2020 рік

© Федорченко Д.І, 2020 рік

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Напря́м, спеці́альність, осві́тній ступі́нь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 37	Галузь знань «Культура і мистецтво»	Обов'язкова	
	Спеціальність 024 Хореографія		
Загальна кількість годин 1110	Освітня програма: Бальна хореографія	Рік підготовки:	
		1-4	1-4
		Семестр	
		1-8	1-8
Тижневих годин: для денної форми навчання – аудиторних – 2,94г. – 1,2,3,4,5,6, сем. 2,35г. – 7 сем 2,30 г. – 8сем. самостійної роботи студента – 5,88г. – 1,2,3,4,5,6 сем. 4,70г. – 7сем. 4,6г. – 8сем.	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		Практичні	
		370 год.	140 год.
		Індивідуальні	
		Самостійна робота	
		740 год.	970 год.
		Вид контролю	
		іспит	
		2,3,4,6,7	2,3,4,6,7
залік			
1,5,8	1,5,8		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 370/740

для заочної форми навчання – 140/970

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Хореографічний ансамбль» є певним етапом у спеціальній підготовці бакалаврів, має важливе практичне значення для майбутньої професійної діяльності артистів професійного хореографічного колективу, балетмейстерів-репетиторів, керівників аматорських колективів.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з основними принципами роботи колективу бального танцю, досконале вивчення репертуарних номерів ансамблю бального танцю «Креатив», формування та розвиток високотехнічної виконавської майстерності.

Компетентності:

- познайомити з правилами проведення організаційної та практичної роботи (репетиційної, постановочної, концертної) в колективі бального танцю;
- познайомити з принципами використання в репетиційній роботі ансамблю бального танцю комплексів тренувальних вправ з класичного, сучасного танцю та фізичних вправ;
- познайомити з правилами фізичної та психологічної підготовки виконавців до концертних виступів;
- познайомити з правилами поведінки на сценічному майданчику під час репетицій та концертних виступів;
- познайомити з правилами експлуатації концертних костюмів;
- розвинути фізичні можливості студентів;
- оволодіти складною танцювальною технікою;
- розвинути техніку виконання танцювальних трюків;
- розвинути та удосконалити виконавську майстерність та емоційну виразність;
- засвоїти танцювальний репертуар;
- сформувані практичні навички організації та проведення концертних виступів, мистецьких фестивалів, конкурсів та змагань.

Результат навчання:

- правила проведення організаційної та практичної роботи (репетиційної, постановочної, концертної) в колективі бального танцю;
- принципи використання в репетиційній роботі ансамблю бального танцю комплексів тренувальних вправ з класичного, сучасного, народно-сценічного танцю та фізичних вправ;
- правила фізичної та психологічної підготовки виконавців до концертних виступів;
- правила поведінки на сценічному майданчику під час репетицій та концертних виступів;
- правила експлуатації концертних костюмів;
- методика вивчення складних танцювальних рухів та трюків;
- танцювальний репертуар ансамблю бального танцю „Креатив”;

- методично грамотно, технічно, емоційно виразно та стилістично вірно виконувати хореографічні композиції та танцювальні номери;
- виконувати технічно складні танцювальні рухи та трюки;
- самостійно готуватися до концертного виступу;
- проводити репетиційну роботу з різним складом виконавців ансамблю бального танцю;
- проводити організаційну роботу для концертних виступів, фестивалів, конкурсів, змагань;
- виконання складних танцювальних рухів та трюків бального танцю;
- концертної діяльності;
- проведення репетиційної роботи з різним складом ансамблю бального танцю;
- проведення організаційної роботи з підготовки концертних виступів, фестивалів, конкурсів, змагань.

У результаті засвоєння змісту даного курсу бакалавр має бути підготовленим до роботи в якості виконавця, артиста професійного хореографічного колективу, балетмейстера-репетитора, керівника аматорського колективу бального танцю.

Передумови для вивчення:

Абітурієнт повинен знати основи історії розвитку бального танцю, володіти базовою технікою виконання латиноамериканських та європейських танців, знати основні фігури латиноамериканських танців та європейських танців

Критерії оцінювання:

студент повинен володіти базовими знаннями та вміннями з предмету латиноамериканський бальний танець та методика його виконання європейських танців, мати достатній рівень фізичних властивостей та технічних навичок, знати основні теоретичні засади, танцювальні фігури, володіти основними компетенціями виконавця латиноамериканського танцю та європейського танцю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дається характеристика предмету, робиться аналіз змісту, визначаються основні цілі та завдання курсу, надається інформація про форми контролю.

Основні завдання курсу:

1. Оволодіти на практиці комплексами тренувальних вправ з латиноамериканського, європейського бальних танців, а також класичного, сучасного, народно-сценічного та фізичної культури, пізнати методику їх викладання.
2. Розвинути фізичні можливості студентів.
3. Опанувати основні принципи роботи тіла, синхронність та швидкість виконання
4. Розвинути техніку роботи тулубу, стегон та стоп.
5. Розвинути техніку обертів та стрибків.
6. Засвоїти складну танцювальну техніку, техніку підтримок та трюки.
7. Удосконалити та розвинути різнобічну танцювальну техніку та виконавську виразність.
8. Освоїти танцювальний репертуар.

9. Придбати практику концертних виступів.

Різновиди поклонів в танцях європейської та латиноамериканської програм

Поклони в танцях європейської та латиноамериканської програм не мають суттєвих відмінностей. Різниця полягає в амплітуді самого поклону, також він може змінюватися в залежності від хореографічної композиції та задуму балетмейстера.

Жіночий уклін. Права нога відводиться у другу позицію, після чого ліва нуга ставиться назад у четверту позицію, при цьому робиться невелике *demi plie*, потім підвівшись, ліва нога ставиться позаду правої в третю позицію.

В ліву сторону реверанс пані виконується так: з лівої ноги відступити в другу позицію, а праву ногу відвести назад в четверту позицію, зігнути злегка на обидві ноги і далі як описано вище.

Чоловічий уклін. Складається з руху правою ногою до лівої в першій позиції і повільного уклону.

Якщо треба зробити уклін управо, то слід поставити праву ногу в другу позицію, а ліву присунути до правої в першій позиції і при цьому зробити уклін.

Вліво уклін здійснюється назад: ліва нога ставиться в другу позицію, а права в першу позицію, причому права нога присувається до лівої і робиться уклін.

Виразність поклону давно помічена і стала одним з елементів танцювального мистецтва. Поклоном починається та закінчується кожна репетиція хореографічного ансамблю.

Кожен студент, який вивчає мистецтво танцю, повинен виконувати поклін дуже виразно, що досягається шляхом тренування.

ПЕРШІ ЧАСТИНИ ЗАНЯТЬ

Загальна розминка.

Різновиди вправ для розминки в роботі над європейською та латиноамериканською програмами.

Вправи для розігріву.

Основне завдання даної частини уроку – привести в „робочий” стан м’язи, суглоби, зв’язки тіла.

Тому починається робота з розминки. Для цього слід підібрати такі елементи, які нададуть можливості за короткий термін часу розігріти руховий апарат і все тіло виконавця.

Базовий розігрів необхідний для загального фізичного розвитку студентів. Якщо в класичному екзерсисі увагу звернено переважно на розвиток і зміцнення м’язів і суглобів ніг та спини, то рухи з сучасного танцю й фізкультури більш сприяють розвитку рухливості стегон, грудини, суглобів рук, плечового поясу та шиї. Вправи з фізкультури, що вірно підібрані, дозволяють розвинути необхідні в танці уміння розслабляти м’язи.

Рухи базового розігріву:

- *голеностоп, коліно:* переступання, кроки, свінгове розгойдування ноги зі сторони в сторону, вперед-назад, колові рухи, *plie* [пліє] (по II позиції в різних темпах), *kick* [кік];

- *стегна:* з боку в бік, вперед-назад, „хрест”, „вісімка”, півкола, кола;

- *грудина:* зсув з боку в бік, вперед-назад, „хрест”, колові рухи;

- *плечі:* почерговий або попереми́нний підйом і опускання, *twist* [твіст], півкола, кола;

- *руки:* ізольовані рухи кисті, передпліччя, положення *flex* [флекс], кола, *locking* [локінг];

- *голова:* наклони в усіх напрямках, повороти вправо-вліво, колові рухи, *zundary* [зундарі];

- рухи для всього тіла: нахили тулубу в усіх напрямках, contraction, release, body roll, drop;

- вправи stretch [стрейч] характеру (для розвитку гнучкості та рухливості в суглобах): „кільце”, „міст”, „складка”, „напівшпагат”, „шпагат” (подовжній, поперечний), перегини торсу та ін.

Необхідною умовою під час розігріву танцівника бальної хореографії є виконання специфічних рухів для виконання танців латиноамериканської та європейської програми, що готує опорно-руховий апарат виконавця до роботи над особливостями виконання цих танців.

Специфічні рухи розігріву для виконання латиноамериканських танців:

- перенос ваги тіла з ноги на ногу;
- робота тазу „вісімка”;
- поступальні кроки вперед-назад;
- робота рук відповідно до специфіки хореографії. Переважно руки рухаються почергово по півколу, проходячи 1, 2 позиції та підготовче положення. Особливістю є чіткість виконання та дотянутість ліній, що є продовженням лінії тіла. Сприяє розвитку координації.

Специфічні рухи розігріву для виконання європейських танців:

- виконання скручувань в парі відносно загального центру пари;
- формування шейпу (досягається „розтягуванням” партнерки вгору і вправо від партнера);
- виконання свеїв (рухи, що нахилиють тіло від вертикального положення рівноваги), відпрацювання роботи стоп „перекат ваги по стопі”.

Тренувальні вправи

Для вдосконалення виконання латиноамериканських танців:

Принципи поступового введення тренувальних вправ для підготовки м'язів тіла до сприйняття способів руху в латиноамериканських танцях, координації рухів та взаємодії ніг, корпусів та рук партнерів.

Тренувальні вправи на розвиток почуття ритму:

- виконання базових елементів латиноамериканських танців з дотриманням основних ритмів;
- виконання базових елементів латиноамериканських танців у ритмі гуапача;
- виконання базових елементів латиноамериканських танців з використанням синкопованого ритму;

Тренувальні вправи на диференційну та одночасну роботу м'язів:

- „вісімка” з переносом ваги тіла з одної ноги на другу;
- „вісімка” з переносом ваги тіла з одної ноги на другу, виконана у напрямку вперед-назад;
- виконання поворотів типу „спін”, „спот”.

Поняття „чек” – зупинка після перехресного кроку, коли партнери дзеркальним чином розкриваються в одному напрямку. На наступних кроках пара зазвичай повертається в початкове положення.

Розвиток навичок диференціації роботи нижньої та верхньої частин корпусу виконавця латиноамериканських бальних танців.

Тренувальні вправи на утримання балансу в статичній та динамічній руху:

- стійка на одній нозі, інша відведена в сторону або вперед на 15°;
- виконання основних рухів, контролюючи положення голови та верхньої частини тіла;
- виконання основних рухів танців латиноамериканської програми у повільному темпі, контролюючи при цьому положення голови і тіла.

Для вдосконалення виконання європейських танців:

Принципи поступового введення тренувальних вправ полягає у поступовому

ускладненні фігур та техніки виконання.

Тренувальні вправи на диференційну та одночасну роботу м'язів, стоп, стегон, корпусу, рук, шиї:

- перенос ваги з ноги на ногу, стопи ширше плечей, у другій паралельній позиції;
- перенос ваги з ноги на ногу, стопи по четвертій паралельній позиції, відстань між стопами більше ширини плечей;
- „перекат” ваги тіла по стопі у русі, з контролем проходження через „носок – середина стопи – п'ятка (каблук)” при русі назад, „п'ятка (каблук) – середина стопи – носок” при русі вперед.
- взаємодія у парі (специфіка роботи тіла).

Тренувальні вправи на утримання балансу в статичній та динамічній руху:

- переміщення тіла з ноги на ногу у поступальному русі вперед;
- утримання ваги тіла на одній нозі, друга в стороні, спереду або позаду, зі зміною форми або положення тіла в просторі.

Тренувальні вправи на одержання навичок правильного дихання під час танцю:

- виконання основних фігур танців європейської програми: при уповільненні динаміки руху – вдих, зі зміною швидкості (прискорення) – видих.

Тренувальні вправи, призначені для поступового вивчення фігур європейських танців та розвиток технічних навичок виконавців:

Рівень складності student:

Тренувальні вправи на виконання простих фігур: правий лівий поворот, шассе, зміни ніг.

Тренувальні вправи, націлені на формування правильної позиції ніг, положення тіла: прогресивні кроки, основні фігури.

Тренувальні вправи, що націлені на формування правильного положення в парі: основні рухи, що виконуються в закритій обличчевій позиції.

Рівень складності „associate”:

Тренувальні вправи на виконання закритих каблучних поворотів та пул ступу: окремі елементи та рухи у повільному та натуральному темпах.

Тренувальні вправи на виконання поворотів по типу півот чи спін поворот.

Тренувальні вправи на взаємодію рухів ніг і корпусу в парі для засвоєння свінгового типу пересування в просторі: виконання основних фігур у повільному темпі, окремо та в парі.

Рівень складності „member”:

Тренувальні вправи на виконання каблучних поворотів, які закінчуються в променадну позицію.

Тренувальні вправи на засвоєння рухів ніг і корпусу по типу ховер (паріння).

Тренувальні вправи для засвоєння рухів типу свівл та кроки в позиції фолевей в танго.

Рівень складності „fellow”:

Тренувальні вправи для засвоєння рухів типу свівл та кроки в позиції фолевей в свінгових танцях.

Тренувальні вправи для взаємодії ніг і корпусів партнерів на кроках в контр променадній позиції.

Тренувальні вправи для засвоєння кроків і рухів корпусу типу контра чек.

Тренувальні вправи, призначені для поступового вивчення фігур латиноамериканських танців та розвиток технічних навичок виконавців:

Рівень складності „student”:

Тренувальні вправи на координацію рухів ніг, корпусу та рук для засвоєння латиноамериканського типу пересування в просторі: прогресивні кроки, основні рухи.

Тренувальні вправи на розвинення ритмічності: виконання базових фігур у

натуральному темпі та в темпі гуапача.

Тренувальні вправи, що націлені на відпрацювання техніки виконання базових елементів танців латиноамериканської програми: кроки на місці зі скручуванням корпусу, поступальні кроки вперед та назад.

Рівень складності „associate”:

Тренувальні вправи на виконання обертів різного типу: на трьох кроках, на одному кроці, за типом „спираль”.

Тренувальні вправи на взаємодію рухів ніг, корпусу та рук в парі для засвоєння латиноамериканського типу пересування в просторі.

Взаємодія ніг, корпусів та рук партнерів під час виконання розкручувань за типом „твист” та „хип твист”.

Взаємодія ніг, корпусів та рук партнерів під час виконання поворотів за типом „дзига”.

Рівень складності „member”:

Тренувальні вправи для взаємодії ніг і корпусів партнерів на кроках в контрпроменадній позиції.

Тренувальні вправи для взаємодії ніг і корпусів партнерів на кроках в фолевей позиції.

Рівень складності „fellow”:

Тренувальні вправи на розвиток навичок виконання обертів за типом „пірует”.

Тренувальні вправи на розвиток навичок виконання поворотів за типом „свівл”.

Тренувальні вправи на розвиток взаємодії партнерів під час виконання променадного та контрпроменадного бігу в самбі.

Розділи 2, 6, 10, 14, 18, 22.

РОЗВИТОК ТАНЦІВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Техніка обертів

В танцях латиноамериканської та європейської програм зустрічаються різноманітні оберти, принцип виконання яких такий самий як і в класичному танці, але виконуються ці вправи не так виворотно. Проте дуже часто в європейських танцях у чоловічому виконанні зустрічають класичні піруети. Тому володіти технікою їх виконання вельми необхідно для танцівників бальної хореографії.

У першому навчальному семестрі вивчаються обертання на трьох кроках та шене.

Техніка обертання на трьох кроках схожа з обертанням шене, але відсутня безперервність обертання. Виконується за принципом крок-поворот-крок.

Тренувальна вправа до засвоєння обертань з просуванням, переступаючи з ноги на ногу (шене) виконується з початку на місці у звичайній позиції ніг (п'яти разом, носки трохи розкриті у сторони). Трохи відірвавши п'яти від підлоги, рівномірно переступати ногами, стрункий тулуб тримати на одній лінії з ногами, голова прямо. Потім переступання на місці у цьому положенні виконуються у повороті (праворуч, або ліворуч).

Під час виконання цієї вправи треба звертати увагу на рівний корпус і чіткий поворот голови. Весь час зором тримати умовну точку поперед себе на рівні дещо вищому від рівня очей. Руки тримати спочатку на талії, потім у 2-й позиції.

Наступний етап тренування – обертання з просуванням у повільному темпі по діагональній лінії: одне обертання на два кроки із чітким поворотом голови.

У другому навчальному семестрі вивчаються обертання на одному кроці та спіральні повороти.

Техніка обертання на одному кроці схожа на техніку виконання шене, але відмінністю є особливість роботи ніг: після кожного оберту стопи приходять у I вільну позицію (п'ятки разом, носки нарізно). Верхня половина тіла виконує форс, нижня виконує поворот із запізненням, форсом для наступного оберту є принцип віставання у роботі нижньої та верхньої половин тіла.

У третьому та четвертому навчальних семестрах вивчаються піруети (в чоловічій партії).

У шостому семестрі вивчаються спіральні повороти, техніка виконання яких полягає у роботі ніг. Поворот відбувається з неповним переносом ваги тіла, яка частково залишається на вільній нозі. Поворот відбувається на опорній нозі, а вільна нога залишається на місці, таким чином спіралью охоплює опорну ногу. Подальший поворот чи дія відбувається за рахунок повного перенесення ваги тіла на опорну ногу та подальшою роботою вільної ноги.

У сьомому семестрі вивчаються повітряні тури (в чоловічій партії). Підготовку до повітряних турів слід починати зі стрибків на місці. Стопа може бути у звичайній природній позиції, ноги й тулуб у повітрі витягуються у пряму вертикальну лінію, голова тримається прямо й рівно, руки у 2-й позиції. Спочатку йде відпрацювання турів одинарних, пізніше подвійних (в залежності від підготовки виконавців). Виконувати тури слід зібрано, чітко, спочатку не поспішаючи. Слід приділяти увагу одночасному поштовху обох ніг, рівному корпусу, чіткому повороту голови, приземленню.

Техніка роботи стоп

У танцях європейської програми:

- при поступальному русі: вперед робота стоп „каблук” (п’ятка) – середина стопи – носок”;
- при поступальному русі назад: „носок – середина стопи – каблук (п’ятка)”;
- при роботі на підйом тіла: „каблук (п’ятка) – носок” і далі за фігурою;
- при роботі на спуск тіла: „носок – плоско”.

В латиноамериканських танцях:

Основною характерною рисою є те, що у більшості танців робота стопи: „на носок” або „плоско”. Винятком є танець пасодобль, де робота стопи: „на каблук (п’ятку) або „плоско”.

Техніка стрибків

Стрибки ускладнюють рівень хореографії та прикрашають хореографічні твори.

Стрибки з двох ног на дві – виконуються за методикою виконання pas assemble або pas echappe.

Стрибки з однієї ноги на дві (танець джайв) – робоча нога виконує флік і виноситься на 90°, після чого відбувається сам стрибок і приземлення на дві ноги у II або V позицію.

Перекидний стрибок (танець пасодобль) – стрибок за своєю специфікою виконання схожий до виконання стрибка pas assemble, але відмінністю є техніка виконання: стрибок робиться з ноги на ногу, при цьому робоча нога виводиться на 90° в процесі стрибка ноги збираються методом assamble у повітрі, корпус розвертається на 90° за лінією руху. Приземлення відбувається на одну ногу в позицію напівшапагату або прес лайн.

Основа динаміки: механіка, взаємодія, музикальність

Механіка – принцип роботи тіла як засобу досягнення технічного виконання.

Взаємодія – наслідок роботи тіла, який полягає в обміні інформацією через контакт партнерів під час танцю.

Музикальність – виконання фігур і рухів у відповідності із музичним супроводом, повторюючи ритмічний малюнок та у відповідності з мелодією.

Основні принципи роботи тіла

До основних принципів роботи тіла належать імпакт, імпульс, константа, вібрація та статика, які використовуються як засоби досягнення музично та технічно досконалого виконання.

Імпакт – плавний початок руху із поступовим ускоренням і закінченням руху в певну точку простору.

Імпульс – (вибух) різкий, динамічний початок руху із поступовим сповільненням і переходом до іншого типу.

Константа – безперервний рух тіла в просторі.

Вібрація – циклічний рух тіла в просторі.

Статика – відсутність руху тіла в просторі.

Синхронність виконання

Необхідною умовою виховання артиста ансамблю бального танцю є робота над синхронністю виконання рухів, без чого не можливо якісне виконання групових хореографічних творів. Крім того, робота ускладнюється ще й парним танцюванням, що підвищує рівень відповідальності за візуальне сприйняття номерів глядачем.

Відпрацювання синхронності – кропітка й довга робота, яка потребує не тільки виключного знання хореографічного тексту й композиції танцю, а й максимально точного виконання рухів і комбінацій.

Робота на синхронністю починається у повільному темпі з нескладних рухів та комбінацій, які поступово ускладнюються, темп прискорюється. Потім виконуються комбінації з репертуарних номерів, після чого увесь номер цілком. Усі ці дії спочатку виконуються під рахунок, потім – під музику.

Швидкість виконання

Відпрацювання базових рухів у відповідності з нормами виконання швидкості танцю з розміром музики, що супроводжує його.

Використання поняття „контраст” (дифференціація виконання повільних та швидких рухів), як засобу досягнення швидкості.

Використання підтримок, ліфтів в індивідуальних та групових композиціях в латиноамериканських та європейських бальних танцях.

Виконання підтримок та ліфтів у хореографічних композиціях необхідно для ускладнення, доповнення та прикраснення хореографічного тексту композиції.

Використання сучасної хореографії в роботі ансамблю бального танцю

Сучасна хореографія широко використовується здебільшого в танцях латиноамериканської програми, куди вводяться рухи різних стилів сучасної хореографії: contraction [контракшн], release [реліз], body roll [боді ролл], bounce [баунс], change [чендж], drop [дроп], flik [флік], locking [локінг].

Рухи та комбінації з сучасної хореографії не тільки урізноманітнюють та вдосконалюють хореографічний текст композицій, а й сприяють розвитку пластичності, рухомості суглобів, а також виховують чіткість, спритність, різкість виконання.

Удосконалення виконання джазової техніки у хореографічних композиціях

Джаз-танець вивчається з метою розвитку пластичності, координації, танцювальності, відчуття ритму і уміння точно відтворювати заданий рух. Необхідною умовою виконання джазової техніки є вільна пластика тіла, гармонія рухів, баланс, ізоляція рухів окремих частин тіла, тому засвоєння танцівниками ансамблю бального танцю цієї техніки сприятиме досягненню свободи роботи тіла.

Контактна імпровізація. Поліритмія.

Використання контактної імпровізації у підготовці виконавців ансамблю бального танцю необхідно для виховання у танцівників „відчуття” партнера, оскільки парне танцювання є провідним принципом виконання цього виду хореографії.

Вправи на одночасне виконання тілом декількох ритмів (ритм стоп, ритм колін, ритм роботи тазу, тіла).

Вивчення танцювальних комбінацій (композицій) на матеріалі латиноамериканських бальних танців

Танцювальні комбінації танців як латиноамериканської програми (самба (samba), румба (rumba), ча-ча-ча (cha cha cha), джайв (jive), пасодобль (pasodoble)) та і європейської програми (повільний вальс, віденський вальс, повільний фокстрот, квікстеп, танго) слід виконувати у парі, оскільки дуетне танцювання є основним видом публічних виступів танцівників бального танцю. До вивчення студентам пропонуються різноманітні хореографічні послідовності. На першому курсі – це варіанти конкурсних послідовностей для дуетних виступів на конкурсах та фестивалях. Надалі – це розгорнуті композиції і окремі групові та дуетні танці. Такий підхід потрібен тому, що майбутній артист повинен досконало розуміти та володіти специфікою виконання танців, як дуетних так і групових.

Вивчаючи композиції з латиноамериканських та європейських бальних танців слід враховувати підготовку студентів. Відповідність установленим нормам використання фігур згідно з рівнем складності.

Розділи 3, 7, 11, 15, 19, 23.

РОБОТА НАД ТАНЦЮВАЛЬНИМ РЕПЕРТУАРОМ

Всі складові частини ансамблевої роботи важливі в процесі формування майбутніх фахівців хореографічної галузі. Але більш всього часу надається для освоєння репертуару. До вивчення студентам пропонуються різноманітні хореографічні номери – це розгорнуті композиції і окремі танці: групові, дуетні, формейшени, секвеї. Такий підхід потрібен тому, що майбутній артист та балетмейстер повинен досконало розуміти та володіти специфікою виконання танців, як групових, так і дуетних.

Перед тим, як починати вивчати танцювальний номер зі студентами треба дати послухати музику даного номеру, розповісти про його зміст, надати характеристику всім дійовим особам. Після цього можна приступати до вивчення окремих фігур та комбінацій і тільки потім починати постановку всього номеру. При наявності у номері сольних партій потрібно робити з виконавцями-солістами окремі репетиції і після того як вони будуть знати свої партії включати їх в загальну постановочну роботу. Під час доведення до концертного стану танцювального номеру теж є сенс проводити репетиції загальні і окремі для виконавців загальної групи та солістів.

На першому курсі вивчаються хореографічні композиції на матеріалі танців віденський вальс та фігурний вальс, де використовуються елементи віденського вальсу з нескладними підтримками. Виховуються навички роботи в ансамблі, розвиваються навички побудови малюнків у групових танцях .

На другому курсі вивчається формейшн з латиноамериканської програми, який будується на основі елементів танців самба, ча-ча-ча, румба, джайв та пасодобль з використанням нескладних підтримок та формейшн з європейських танців на основі елементів танців вальс, квікстеп, фокстрот, віденський вальс, танго.

Латиноамериканський формейшн сприяє розвитку навичок роботи в ансамблі, розвиває навички синхронного виконання фігур та швидкого переходу від одного танцю до іншого зі зміною характеру виконання відповідно до стилю.

Європейський формейшн розвиває навички володіння високою технікою виконання складних фігур та змін малюнків під час групового виконання номеру.

На третьому курсі вивчаються хореографічні композиції на матеріалі танців фламенко та пасодобль, де використовуються нескладні підтримки, рівень складності хореографії – «Fellow». Розвиває навички образного танцювання, навички синтезу бального танцю і танцю фламенко.

Також вивчаються композиції на основі матеріалу танців румба з використанням

джазової техніки та простих підтримок, пасодобль, танго.

Розвиває у студентах навички виконання як бальної, так і сучасної хореографії. Сприяє розвитку образного виконання.

На четвертому курсі вивчаються композиції на матеріалі латиноамериканських танців з використанням елементів сучасної хореографії та секвеї з європейських та латиноамериканських бальних танців, що розвиває навички виконання елементів сучасних напрямів сучасної хореографії та коротких сюжетних або образних композицій на основі танців відповідної програми.

Психологічна підготовка виконавців до концертного виступу

Підготовка відбувається за наступними критеріями:

- готовність композиції;
- технічна досконалість виконавця;
- взаємодія ансамблю;
- робота над синхронністю;
- готовність реквізиту;
- використання емоцій під час виступу;
- методи психологічної підготовки до виступу.

Коли виконавці виходять на сцену і залишаються сам на сам із глядачами, то всі досягнення і всі недоліки будуть „як на долоні”. Тому в роботі над танцями малих форм, а особливо сольними не буває дрібниць, важливим є все: техніка, виразність рук і тіла, майстерність драматичного актора, відчуття самої суті створеного образу.

Психологічна підготовка виконавців для виступу у складі команди формейшн

Підготовка відбувається за такими ж критеріями, як до концертного виступу.

Студенти мають знати, що кожний сценічний виступ – це свято для артиста, але готується воно наполегливою, самовідданою працею

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекцій	практ	інд	с.р.		лекцій	практ	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ПЕРШИЙ СЕМЕСТР										
Розділ 1. Організаційна частина ансамблевих занять										
Тема 1. Цілі та завдання курсу	13,5		1		12,5	17		1		16
Тема 2. Різновиди поклонів в танцях європейської та латиноамериканської програм	15		2,5		12,5	18		2		16
Тема 3. Вправи для розігріву	20,5		8		12,5	20		4		16
Тема 4. Тренувальні вправи	20		7,5		12,5	18		2		16
Розділ 2. Розвиток танцювальної техніки										
Тема 5. Техніка обертів	20,5		8		12,5	17		1		16
Тема 6. Вивчення танцювальних комбінацій на матеріалі латиноамериканських бальних	20,5		8		12,5	20		4		16

танців									
Розділ 3. Робота над танцювальним репертуаром									
Тема 7. Вивчення хореографічного тексту номеру на матеріалі танців віденський вальс, румба, фігурний вальс.	20,5	8	12,5	20	3	17			
Тема 8. Вивчення композиційної побудови номеру на матеріалі танців віденський вальс, румба, фігурний вальс.	19,5	7	12,5	20	3	17			
Кількість годин за семестр	150	50	100	150	20	130			
ДРУГИЙ СЕМЕСТР									
Розділ 4. Перші частини занять									
Тема 11. Вправи для розігріву	19,5	7	12,5	19	3	16			
Тема 12. Тренувальні вправи	19,5	7	12,5	19	3	16			
Розділ 5. Розвиток танцювальної техніки									
Тема 13. Техніка обертів	18,5	6	12,5	18	2	16			
Тема 14. Техніка роботи стоп	18,5	6	12,5	18	2	16			
Тема 15. Вивчення танцювальних комбінацій на матеріалі європейських бальних танців	18,5	6	12,5	20	4	16			
Розділ 6. Робота над танцювальним репертуаром									
Тема 16. Удосконалення виконання танцювальних номерів: на матеріалі танців віденський вальс, румба, фігурний вальс.	18,5	6	12,5	18	2	16			
Тема 17. Вивчення хореографічного тексту номеру на матеріалі танців віденський вальс та фігурний вальс.	18,5	6	12,5	19	2	17			
Тема 18. Вивчення композиційної побудови номеру на матеріалі танців віденський вальс та фігурний вальс.	18,5	6	12,5	19	2	17			
Кількість годин за семестр	150	50	100	150	20	130			
ТРЕТІЙ СЕМЕСТР									
Розділ 7. Перші частини занять									
Тема 21. Вправи для розігріву	18,5	6	12,5	17	1	16			
Тема 22. Тренувальні вправи	18,5	6	12,5	17	1	16			
Розділ 8. Розвиток танцювальної техніки та динаміки									
Тема 23. Техніка обертів. Техніка роботи стоп	18,5	6	12,5	19	3	16			
Тема 24. Основа динаміки: механіка, взаємодія, музикальність	18,5	6	12,5	19	3	16			
Тема 25. Вивчення танцювальних комбінацій на матеріалі латиноамериканських та європейських бальних танців	18,5	6	12,5	18	2	16			
Розділ 9. Робота над танцювальним репертуаром									

Тема 26. Репетиційна робота над номерами з репертуару ансамблю	18,5		6		12,5	20		4		16
Тема 27. Вивчення хореографічного тексту формейшину з латиноамериканських танців	19,5		7		12,5	21		4		17
Тема 28. Вивчення композиційної побудови формейшину з латиноамериканських танців	19,5		7		12,5	19		2		17
Кількість годин за семестр	150		50		100	150		20		130
ЧЕТВЕРТИЙ СЕМЕСТР										
Розділ 10. Перші частини занять										
Тема 32. Вправи для розігріву	16		5		11	16		2		14
Тема 33. Тренувальні вправи	16		5		11	18		4		14
Розділ 11. Розвиток танцювальної техніки										
Тема 34. Основні принципи роботи тіла: імпакт, імпульс, константа, вібрація, статика	16		5		11	18		4		14
Тема 35. Синхронність виконання	16		5		11	16		2		14
Тема 36. Швидкість виконання	17		6		11	16		2		14
Тема 37. Вивчення танцювальних комбінацій на матеріалі латиноамериканських та європейських бальних танців	17		6		11	16		1		15
Розділ 12. Робота над танцювальним репертуаром										
Тема 38. Репетиційна робота над номерами з репертуару ансамблю	17		6		11	17		2		15
Тема 39. Вивчення хореографічного тексту формейшину з європейської програми	17		6		11	17		2		15
Тема 40. Вивчення композиційної побудови формейшину з європейської програми	18		6		12	16		1		15
Кількість годин за семестр	150		50		100	150		20		130
П'ЯТИЙ СЕМЕСТР										
Розділ 13. Перші частини занять										
Тема 43. Вправи для розігріву	21		7		14	20		2		18
Тема 44. Тренувальні вправи	21		7		14	20		2		18
Розділ 14. Розвиток танцювальної техніки										
Тема 45. Техніка обертів. Техніка роботи стоп	21		7		14	20		2		18
Тема 46. Вивчення дрібногрупових (до 6 пар) композицій латиноамериканських та європейських бальних танців	21		7		14	22		3		19
Розділ 15. Робота над танцювальним репертуаром										
Тема 47. Репетиційна робота над номерами з репертуару ансамблю.	21		7		14	22		3		19
Тема 48. Вивчення хореографічного тексту номеру на	22		7		15	24		5		19

матеріалі танців фламенко та пасодобль.										
Тема 49. Вивчення композиційної побудови номеру на матеріалі танців фламенко та пасодобль.	23		8		15	22		3		19
Кількість годин за семестр	150		50		100	150		20		130
ШОСТИЙ СЕМЕСТР										
Розділ 16. Перші частини занять										
Тема 52. Вправи для розігріву	16		5		11	15		1		14
Тема 53. Тренувальні вправи	16		5		11	15		1		14
Розділ 17. Розвиток танцювальної техніки										
Тема 54. Техніка обертів та стрибків. Техніка роботи стоп	16		5		11	15		1		14
Тема 55. Використання підтримок, ліфтів в індивідуальних та групових композиціях в латиноамериканських та європейських бальних танцях	16		5		11	16		2		14
Тема 56. Удосконалення виконання джазової техніки у хореографічних композиціях	17		6		11	18		4		14
Тема 57. Вивчення танцювальних комбінацій на матеріалі латиноамериканських та європейських бальних танців	17		6		11	17		2		15
Розділ 18. Робота над танцювальним репертуаром										
Тема 58. Репетиційна робота над номерами з репертуару ансамблю	17		6		11	19		4		15
Тема 59. Репетиційна робота над номерами з репертуару ансамблю. Вивчення хореографічного тексту сюїти на основі матеріалу танців румба, пасодобль, танго.	17		6		11	18		3		15
Тема 60. Вивчення композиційної побудови сюїти на основі матеріалу танців румба, пасодобль, танго.	18		6		12	17		2		15
Кількість годин за семестр	150		50		100	150		20		130
СЬОМИЙ СЕМЕСТР										
Розділ 19. Перші частини занять										
Тема 63. Вправи для розігріву	15		5		10	14		1		13
Тема 64. Тренувальні вправи	15		5		10	14		1		13
Розділ 20. Розвиток танцювальної техніки										
Тема 65. Техніка обертів та стрибків. Техніка роботи стоп	15		5		10	15		1		14
Тема 66. Використання сучасної хореографії в роботі ансамблю бального танцю	15		5		10	15		1		14
Тема 67. Вивчення	15		5		10	15		1		14

дрібногрупових (до 6 пар) композицій латиноамериканських та європейських бальних танців									
Розділ 21. Робота над танцювальним репертуаром									
Тема 68. Репетиційна робота над номерама з репертуару ансамблю	15		5		10	15		1	14
Тема 69. Вивчення хореографічного тексту на матеріалі латиноамериканських танців з використанням елементів сучасної хореографії	15		5		10	16		2	14
Тема 70. Вивчення композиційної побудови номеру на матеріалі латиноамериканських танців з використанням елементів сучасної хореографії.	15		5		10	16		2	14
Кількість годин за семестр	120		40		80	120		10	110
ВОСЬМИЙ СЕМЕСТР									
Розділ 22. Перші частини занять									
Тема 73. Вправи для розігріву	9		3		6	9		1	8
Тема 74. Тренувальні вправи	9		3		6	10		1	9
Розділ 23. Розвиток танцювальної техніки									
Тема 75. Техніка обертів та стрибків. Техніка роботи стоп	9		3		6	10		1	9
Тема 76. Контактна імпровізація. Поліритмія	10		3		7	10		1	9
Тема 77. Удосконалення виконання танцювальних трюків, підтримок, ліфтів в індивідуальних та групових композиціях в європейських та латиноамериканських бальних танцях	10		3		7	9		--	9
Тема 78. Вивчення дрібногрупових (до 6 пар) композицій латиноамериканських та європейських бальних танців	10		3		7	10		1	9
Розділ 24. Робота над танцювальним репертуаром									
Тема 79. Репетиційна робота над номерама з репертуару ансамблю	11		4		7	10		1	9
Тема 80. Постановка композиції секвею з європейських бальних танців	11		4		7	11		2	9
Тема 81. Постановка композиції секвею з латиноамериканських бальних танців	11		4		7	11		2	9
Кількість годин за семестр	90		30		60	90		10	80
ВСЬОГО	1110		370		740	1110		140	970

Самостійна робота

I. Теорія

1. Проаналізувати та опанувати лекційний матеріал.
2. Ознайомитись з рекомендованою літературою з історії та теорії класичного танцю.
3. Ретельно вивчати джерела з методики виконання та викладання рухів.
4. Усвідомити цілі та завдання основних тренувальних вправ (екзерсис біля палки та на середині зали), зробити нотатки.
5. Створити індивідуальні характеристики рухів (письмово) за схемою:
 1. назва руху, переклад, характер його виконання;
 2. мета та завдання руху;
 3. загальні правила та особливості виконання в залежності від напрямку, висоти тощо;
 4. музичний розмір, музична розкладка та етапи вивчення руху;
 5. варіанти руху та його застосування;
 6. можливі помилки та шляхи їх запобігання.
6. Здійснювати запис комбінацій та уроків, запропонованих викладачем на практичних заняттях, проаналізувати їх побудову (усно) та занотувати методичні вказівки, щодо їх виконання.
7. Підготуватись до створення окремих комбінацій, екзерсисів біля палки і на середині зали та уроків класичного танцю для різних етапів навчання.
8. Здійснити підбір і аналіз музичного матеріалу для створення комбінацій тренувальних вправ або танцювальних комбінацій уроку класичного танцю.
9. Записати власні комбінації та уроки.
10. Підготуватись до проведення власно створених комбінацій та уроків.

II. Практика

1. Розвивати фізичні можливості засобами партерної гімнастики.
2. Працювати над методикою виконання основних тренувальних рухів, вдосконалювати техніку.
3. Опанувати зв'язуючи-допоміжні рухи та танцювальні кроки.
4. Вдосконалювати стійкість при виконанні рухів класичного танцю на всій стопі та на півпальцях (апломб), на місці та з просуванням.
5. Працювати над розвитком координації рук, ніг, корпусу та голови в комбінаціях екзерсисів та стрибках.
6. Здобувати силу та витривалість шляхом багаторазового повторення рухів методично досконало.
7. Набувати легкості та свободи, танцювальності та виразності під час усвідомленого виконання рухів.
8. Вдосконалювати основні технічно складні рухи (стрибки та обертання) та їх варіанти.
9. Створювати окремі комбінації, екзерсиси та цілі уроки для різних етапів навчання, згідно обраним цілям та завданням.

4. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи навчання

Лекційні, практичні, індивідуальні, семінарські заняття, самостійна робота

Форми контролю

Усне опитування, письмове тестування, реферат, презентація, підсумковий контроль, курсова робота, практичні завдання, тести.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 опитування		Модуль 2 контрольні уроки				Підсумковий контроль	Хореографічний показ	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						
20		60					20	100
T1 10	T2 10	T3 15	T4 15	T5 15	T6 15			

2 семестр

Модуль 3 опитування		Модуль 4 контрольні уроки					Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4							
20		55					15	10	100
T7 10	T8 10	T9 10	T10 10	T11 10	T12 10	T13 15			

3 семестр

Модуль 5 опитування	Модуль 6 контрольні уроки				Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6						
10	70					20	100
T14 10	T15 20	T16 15	T17 20	T18 15			

4 семестр

Модуль 7 опитування	Модуль 8 контрольні уроки				Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8						
20	60				10	10	100
T19 20	T20 10	T21 15	T22 10	T23 15	T24 10		

5 семестр

Модуль 9 опитування	Модуль 10 контрольні уроки				Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10						
10	70				10	10	100
T25 10	T26 15	T27 20	T28 15	T29 20			

6 семестр

Модуль 11	Модуль 12				Підсумковий контроль		Сума
-----------	-----------	--	--	--	-------------------------	--	------

опитування	контрольні уроки							
Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12							
20	60						20	100
T30 20	T3 1 15	T3 2 15	T3 3 10	T34 10	T35 10			

7 семестр

Модуль 13 опитування	Модуль 14 контрольні уроки					Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 13	Змістовий модуль 14							
20	60					10	10	100
T36 20	T3 15	T3 15	T3 10	T40 10	T41 10			

8 семестр

Модуль 15 опитування	Модуль 16 контрольні уроки					Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 15	Змістовий модуль 16							
20	75					10	10	100
T42 20	T4 3 15	T4 4 15	T4 5 10	T46 10	T47 10			

**Шкала нарахувань балів
за основні форми навчальної діяльності:**

Розігрів і тренувальні вправи – від 2 до 7 балів;

Виконавська техніка – від 5 до 15 балів;

Робота над репертуаром – від 10 до 15 балів;

Концертна діяльність – від 10 до 15 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: Конспект лекцій, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи, відео матеріали

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

1. Інтернет-ресурси
2. Конспект лекцій
3. Музична апаратура, або музичний інструмент
4. комп'ютер, або магнітофон (CD, DVD – програвач)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бальний танець та методика його викладання : навч.-метод. матеріали до курсу / Харк. держ. акад. культури ; уклад. : Б. М. Колногузенко. — Харків : ХДАК, 2006. — 66 с.
2. Ваганова А. Я. Основы классического танца / А. Я. Ваганова. — Санкт-Петербург-Москва : Лань, 2007. — 192 с.
3. Винкельхаус М. Танцуем по максимуму : пособие по спортивному танцу для практикующих танцоров / Максимилиан Винкельхаус. — Киев : Основа-Принт, 2009. — 336 с.
4. Гай Говард Техника европейских танцев / Говард Гай. — Москва : Артист, 2003. — 256 с.
5. Колногузенко Б. М. Види мистецтв і хореографії : [метод. посіб. для підгот. бакалаврів, спеціалістів, магістрів за фахом „Хореографія”] / Б. М. Колногузенко ; М-во культури і туризму України, Нац. хореогр. спілка Укр. — Харків, 2014. — 319 с.
6. Лерд У. Техника исполнения латиноамериканских танцев / Уолтер Лерд. — 6-е изд. — Лондон, 1988. — 200 с.
7. Мур Алекс Пересмотренная техника европейских танцев : в 2 т. / Алекс Мур. — Пер. с англ. и ред. Пина Ю. С. — Лондон, Санкт-Петербург : Танцевальный центр Юрия Пина совм. с культурн. центром „REST”, 1993. — 2 т.
8. Правила соревнований Международной Федерации спортивного танца : IDSF Competition Rules : Status 6. — Lausanne, 1996. — 9-th June.
9. Современный бальный танец : пособие для студентов ин-тов культуры, учащихся культ.-просвет. училищ и руководителей коллективов бального танца / сост. В. М. Стриганова, В. И. Уральская. — Москва : Просвещение, 1977. — 431 с.
10. Танец в Украине и мире / сост. А. И. Чепалов. — 2012–2016. — № 1–8.
11. Танец [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.dance.spb.ru. — Загл. с экрана.
12. Техника исполнения европейских танцев / Имперское Общество Учителей Танцев : пер. с англ. и ред. Пина Ю. С. — Лондон, С-Петербург: ISTD, 1996.
13. Туттиденс [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.tuttidance.blogspot.com.ua>. — Загл. с экрана.
14. Тутти-Информ [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.tuttidance.blogspot.com.ua>. — Загл. с экрана.
15. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види / Денис Шариков. — Київ : Вид. Вадим Карпенко, 2008. — 167 с.

Додаткова

16. Айслер-Мерти К. Язык жестов / Кристина Айслер-Мерти. — Пер. с нем. К. Давыдовой. — Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2001. — 160 с.
17. Александрова В. А. Особенности нагрузки при выполнении стандартной соревновательной программы в спортивных бальных танцах / В. А. Александрова // Современные исследования социальных проблем, 2012 — №11 (19) [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.sisp.nkras.ru. — Загл. с экрана.
18. Аленикова С. Язык жестов / С. Аленикова // Наука и жизнь. — 1985. — № 7. — С. 143–147.
19. Дени Г. Все танцы / Ги Дени, Люк Дассвиль ; [сокр. пер. с фр.: Г. Богдановой, В. Ивченко]. — Киев : Муз. Україна, 1983. — 342 с.
20. Жаворонкова И. А. Специфика бальных танцев как совместной спортивной деятельности / Жаворонкова И. А. // Общество. Личность. Культура : сборник научных трудов. — Санкт-Петербург, Белгород, 2006. — Вып. 5. — С. 41–44.

21. Кошелев С. Н. Биомеханика спортивных танцев / С. Н. Кошелев. — Москва, 2006. — 140 с.
22. Максин А. Изучение бальных танцев: Учебное пособие / А. Максин. — Москва : Планета музыки. — 2010. — 48 с.
23. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: методика преподавания : учеб.-метод. пособие / В. Ю. Никитин. — Москва : МГУКИ, 2003. — 112 с.
24. Роман с танцем / сост. М. Ю. Еремина. — Санкт-Петербург : ООО ТФ „Созвездие”, 1998. — 252 с.
25. Ромен Е. Питання та відповіді на іспит з бальних танців / Елізабет Ромен. — Лондон : Програма Імперського суспільства вчителів танцю, 2006. — 86 с.
26. Серебренников Н. Н. Поддержка в дуэтом танце : учебник / Н. Н. Серебренников. — 3-е изд., испр. доп. Санкт-Петербург : Искусство, 1985. — 144 с.
27. Хореографічне мистецтво: зб. ст. / уклад. Б. М. Колногузенко; Харк. держ. акад. культури. — Харків, 2008. — 222 с.
28. Цигановська Н. В. Гімнастика : навч. Посібник / Н. В. Цигановська / Харк. держ. акад. культури. — Харків : ХДАК, 2005. — 91 с.
29. World DanceSport Federation [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.idsf.net. — Загл. с экрана.
30. DancePlaza.com [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.danceplaza.com. — Загл. с экрана.
31. ZEM Dancesport UK [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.dancesport.uk.com. — Загл. с экрана.
32. **Україна Танцювальна** [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://ukrdance.org.ua>. — Назва з екрана.
33. DanceInfo.com.ua [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://danceinfo.com.ua>. — Загл. с экрана.

Навчальне видання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Хореографічний Ансамбль»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітньої програми Сучасна хореографія

Укладач Д. І. ФЕДОРЧЕНКО,
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка Д. І. Федорченко

План 2020

Підписано для друку

Формат 60x84/16, Гарнітура «Times»

Папір для друк. ап. Друк ризограф.

Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк..

Тираж 50. Зам №

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки